

Projekt: Učitelia SPŠ strojníckej v Prešove inovujú

Školský rok 2021/2022

Záverečná správa z aktivity Týždeň čítania s porozumením

Termín a miesto konania vzdelávacej aktivity: 18.11.2021 – 30.11.2021 na SPŠ strojnícka, Duklianska 1, Prešov

Zameranie aktivity: oblasť slovenského jazyka a literatúry (SJL), oblasť anglického jazyka (ANJ)

Cieľom aktivity bolo:

- zlepšiť študijné výsledky žiakov v oblasti čitateľskej gramotnosti v predmetoch SJL a ANJ,
- zlepšiť študijné výsledky žiakov v oblasti jazykových zručností v predmete ANJ,
- prehĺbiť poznatky osobnou skúsenosťou pri čítaní a prácou s textom v predmetoch SJL a ANJ,
- osvojiť si návody na prácu s textom v slovenskom jazyku aj v anglickom jazyku,
- využiť získané vedomosti pri príprave na EČ MS v predmetoch SJL a ANJ.

Zúčastnené triedy 4.ročníka na aktivite:

- v rámci predmetu SJL: IV.B, IV.D
- v rámci predmetu ANJ: IV.A, IV.C

Zúčastnení pedagógovia na aktivite: Mgr. Fejerčáková Zuzana (ANJ), PaedDr. Kipikašová Jana (SJL), Mgr. Madar Patrik (ANJ), Mgr. Mirilovič Adriana (ANJ), Mgr. Vargová Aneta (SJL)

Priebeh aktivity: Týždeň čítania s porozumením:

1/ Prípravná časť lektorov (vyučujúcich SJL, ANJ) tejto vzdelávacej aktivity – príprava textov a materiálov na testovanie čítania s porozumením a jazykových zručností

- **dátum realizácie: 18. 11. – 19. 11. 2021**
- Projektovej aktivite Týždeň čítania s porozumením predchádzala príprava vyučujúcich SJL a ANJ.
- V čase mimo vyučovania sme vytvorili testy zamerané na čitateľskú gramotnosť a jazykové zručnosti, žiacke odpovedňové hárky a kľúč správnych odpovedí.
- Testy sme zostavili na takej úrovni, aby sme preverili schopnosti žiakov čítať rôzne typy textov s porozumením a aby sa naučili pracovať s textami podobnými ako sú na EČ MS zo

SJL a ANJ. Texty boli obsahovo zamerané na témy vymedzené cieľovým požiadavkami na vedomosti a zručnosti maturantov z predmetov SJL a ANJ.

- V rámci hodnotenia každá úloha mala hodnotu 1 bodu (za správnu odpoveď bol pridelený 1 bod, za nesprávnu 0 bodov), hodnotili sme podľa vopred vypracovaných kľúčov správnych odpovedí.

Špecifiká testu z predmetu SJL:

- literárne texty v teste boli zamerané na rozvoj čitateľskej gramotnosti, porozumenie textu, porozumenie zadaniu vzťahujúcemu sa na prácu s textom,
- v rámci práce s textom jednotlivé úlohy testovali aj nadobudnuté poznatky žiakov z oblasti teórie literatúry, z dejín literatúry, ale aj jednotlivých jazykových rovín – hláskoslovie, lexikológia, morfológia, syntax, štylistika, gramatika,
- test obsahoval 8 literárnych ukážok, 64 úloh - z toho 40 úloh s výberom odpovede a 24 úloh s krátkou odpoveďou,
- zastúpené boli všetky 3 literárne druhy v literárnych ukážkach v teste, tzn. 3 dramatické texty, 3 epické texty – z toho 1 nesúvislý, 1 súvislý umelecký a 1 súvislý publicistický, 2 lyrické texty,
- spolu sa dalo získať 64 bodov.

Špecifiká testu z predmetu ANJ:

- test pozostával z 5 textov na čítanie s porozumením - v 1. texte mali žiaci priradiť na prázdne miesta v texte vhodnú vetu spomedzi ponúkaných možností; v 2. texte mali rozhodnúť, či sú tvrdenia pravdivé alebo nepravdivé a zároveň označiť odsek, na základe ktorého sa rozhodli o pravdivosti/nepravdivosti daného tvrdenia; pod textom číslo 3 mali žiaci doplniť informácie z textu, pričom vety neboli v takom poradí, v akom boli usporiadané informácie v texte a žiaci mali doplniť 1 - 2 slová; v 4. texte vyberali významovo správnu vetu a priradzovali ju k vhodnému odseku; v 5. texte dokazovali pravdivosť/nepravdivosť tvrdení a zároveň označili odsek, na základe ktorého rozhodli, či je tvrdenie pravdivé/nepravdivé,
- spolu test obsahoval 26 úloh s možnosťou výberu odpovede a 7 úloh s krátkou odpoveďou,
- jednotlivé texty boli zamerané na problematiku každodenného života, ale aj z oblasti populárno-náučnej, pričom však neobsahovali odbornú vedeckú terminológiu,
- texty obsahovali aj 20% neznámej slovnej zásoby (cieľom bolo overiť, či žiak dokáže odhadnúť význam neznámej slovnej zásoby z kontextu),
- spolu bolo možné získať 33 bodov.

2/ Prípravná časť so žiakmi - precvičovanie práce s textom a zadaniami úloh

- **dátum realizácie: 22. 11. – 23. 11. 2021**
- V čase mimo vyučovania, v časovom rozsahu 1 hodiny sme realizovali prípravu žiakov na testovanie zamerané na čítanie s porozumením.
- Žiaci pracovali s testami podobnými maturitným testom v rámci EČ MS zo SJL a ANJ. Na vybraných literárnych ukážkach si žiaci precvičovali čitateľskú gramotnosť, analytické čítanie, jazykové zručnosti a popri tom opakovali aj teoretické vedomosti z oblasti SJL a ANJ, ktorých ovládanie je potrebné pri práci s textom.

3/ Testovanie žiakov

- **dátum realizácie: 24. 11. 2021**
- V čase mimo vyučovania, v časovom rozsahu 2 hodín prebiehalo oficiálne testovanie čitateľskej gramotnosti a jazykových zručností žiakov.
- Na vypracovanie testu zameraného na rozvoj čitateľskej gramotnosti mali žiaci stanovený čas 120 minút. Tento čas bol pre nich na pomer literárnych ukážok a úloh v teste dostačujúci. V prípade realizácie EČ MS je časový limit stanovený na 100 minút, takže žiaci si zároveň precvičili, ako si rozplánovať prácu jednotlivými typmi ukážok a typmi úloh, aby sa zmestili do zadaného časového intervalu.

4/ Analýza dosiahnutých výsledkov žiakov

- **dátum realizácie: 25. 11. – 26. 11. 2021**
- V čase mimo vyučovania, v časovom rozsahu 1 hodiny sme so žiakmi analyzovali ich dosiahnuté výsledky, odôvodňovali si správne odpovede a vylučovali nesprávne, analyzovali sme zadania k textu, ktorým nerozumeli správne. Zopakovali sme zároveň základné teoretické vedomosti zo SJL a ANJ.

Prehľad výsledkov testovania čitateľskej gramotnosti v rámci predmetu SJL a ANJ:

Trieda	Počet žiakov zúčastnených testovania	Percentuálna úspešnosť žiakov v teste	Úspešnosť žiakov v teste na úrovni klasifikačného stupňa
Predmet: SJL			
IV.B	17	55,15%	3,2
IV.D	15	49,5%	3,2
Predmet: ANJ			
IV.A, skupina 1	14	72,5%	2,1
IV.A, skupina 2	14	74,5%	2,1
IV.C	15	71,2%	2,1

- **Analýza najčastejších chýb žiakov:**

V predmete SJL sa najčastejšie objavovali tieto chyby:

- nedostatočné vedomosti žiakov z jednotlivých jazykových rovín – morfológia, syntax,
- problém pri určovaní umeleckých prostriedkov v texte,
- nesprávne prečítanie zadania úlohy,
- problém s pravopisom – pri vzťahových prídavných menách, pri číslovkách, žiaci nemali problém podľa zadania vyhľadať slovo v texte a napísať ho, problém bol s napísaním slova pravopisne správne,
- niektorí nerozlišili, či sa zadanie vzťahovalo na uvedenú literárnu ukážku alebo na celé literárne dielo.

V predmete ANJ sa najčastejšie objavovali tieto chyby:

- o typ úloh „rozhodnite o pravdivosti tvrdení“ predstavoval najproblematickejšiu oblasť pre väčšinu žiakov – dôvod: čiastočne nesprávne, prípadne neúplné pochopenie zadania a následné chybné zapisovanie odpovedí do odpoveďového hárku,
- o slabá slovná zásoba, čo ovplyvňuje chybovosť v priradovaní vhodnej vety do textu,
- o neúplný pravopis slov (chýbajúce písmená, nesprávne napísané tvary písmen), neschopnosť posúdenia slovných druhov jednotlivých slov v texte (Britain – British, France – French),
- o nesprávne označenie odpovede - napr. pravdivosť/nepravdivosť tvrdenia bolo potrebné označiť veľkými písmenami A, B a odsek, ktorý dokazoval tvrdenie, bolo potrebné označiť malými písmenami a – e; niektorí žiaci síce správne označili pravdivosť, príp. nepravdivosť informácie, ale zabudli, príp. nesprávne uviedli odsek.

5/ Analýza dosiahnutých výsledkov vyučujúcimi, ktorí boli zapojení do aktivity Týždeň čítania s porozumením, prijatie záverov a odporúčaní pre ďalšiu pedagogickú prax.

• dátum realizácie: 29. 11. – 30. 11. 2021

- Na našom spoločnom stretnutí sme zhodnotili priebeh a výsledky žiakov jednotlivých tried za predmety SJL, ANJ. Porovnali sme priemery tried a analyzovali najčastejšie chyby žiakov.
- Celá táto aktivita bola pre žiakov prínosná, bola dobrou prípravou na EČ MS SJL a ANJ, čo sa nám potvrdilo aj zo spätnej väzby od žiakov. Žiaci si precvičili prácu s textom a overili úroveň vedomostí zo SJL a ANJ. Naučili sa systém práce s rozsiahlym testom s obsahom literárnych ukážok (tak je zostavený aj test v rámci EČ MS) – prečítať najprv zadania k literárnej ukážke (úlohy), potom prebehnúť text, čo je tzv. rýchle čítanie, a napokon hľadať v texte presné odpovede na zadané úlohy (zadania) v teste.

Odporúčania pre ďalšiu prax:

- o Žiakov viesť k tomu, že pri čítaní anglického textu je potrebné čítať pomaly a pozorne, je dobré robiť si poznámky, podčiarknuť kľúčové slová, príp. vytvoriť si myšlienkové mapy. K textu je potrebné niekoľkokrát sa vrátiť.
- o V prípade neznámych slov je potrebné dedukovať, príp. domyslieť si ich význam prečítaním celého odseku.
- o Žiaci sami objavili vedomostné rezervy, v SJL najmä v oblasti syntaxe a pravopisu, v ANJ v oblasti slovnej zásoby a pravopisu, budeme sa týmto okruhom ešte venovať priebežne počas školského roka v rámci hodín SJL a ANJ.
- o Žiakov treba od prvého ročníka viesť k systému práce s testom, ktorý obsahuje literárne ukážky (tak je zostavený aj test v rámci EČ MS SJL a ANJ) – prečítať najprv zadania k literárnej ukážke (úlohy), potom prebehnúť text, čo je tzv. rýchle čítanie, a napokon hľadať v texte presné odpovede na zadané úlohy (zadania) v teste.
- o Čítanie s porozumením sa dá precvičovať na akýchkoľvek typoch textov a v akejkoľvek komunikačnej situácii.
- o Žiaci sami sa uistili v nutnosti vedomostnej prípravy na MS SJL a ANJ, pretože oblasť čítania s porozumením sa nijako nevyhnutnosťou máť nadobudnuté vedomosti zo SJL a ANJ

Záver:

O priebehu, výsledkoch a prijatých opatreniach budeme informovať členov pedagogického klubu Inovatívni učitelia na stretnutiach v mesiaci december 2021.

V Prešove 7. 12. 2021

Vypracovala: PaedDr. Jana Kipikašová

Príloha:

Fotodokumentácia z priebehu realizácie projektovej aktivity: Týždeň čítania s porozumením





